

roberto zucco

AV BERNARD-MARIE KOLTÈS

PREMIÄR PÅ INTIMAN
19 SEPTEMBER 2008

MALMÖ
STADSTEATER

roberto zucco

AV BERNARD-MARIE KOLTÈS

FÖRESTÄLLNINGENS LÄNGD: 2 TIMMAR OCH 20 MINUTER INKLUSIVE PAUS

Förlag Nordiska ApS
Översättning Göran O Eriksson
Regi Moqi Simon Trolin
Scenografi och kostym Stine Martinsen
Ljus Sven-Erik Andersson
Musik Lasse Lyngbo
Mask Agneta von Gegerfelt, Therese Persson

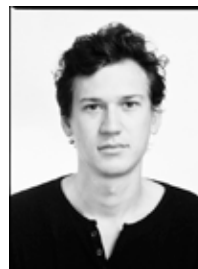
I ROLLERNA

Roberto Zucco Henrik Svalander
Hans mor Ewa Fröling
Flickan Kajsa Ericsson*
Hennes syster Susanne Karlsson
Hennes bror Peder Holm
Hennes mor Annika Lundgren
Hennes far Håkan Paaske
Den eleganta damen Ewa Fröling
Pojken Peder Holm
Bjässen Fredrik Gunnarson
Bjässens kompis Peder Holm
Hallickan Håkan Paaske
Bordellvärdinnan/Den gamla horan Annika Lundgren
Den vettskrämda horan Åsa Widéen
Den svärmodige polisassistenten Lars-Göran Ragnarsson
En polisassistent Hans-Peter Edh
En kommissarie/Man i parken Lars-Göran Ragnarsson
Andre mannen i parken Håkan Paaske
Den unga horan/Kvinna i parken Åsa Widéen
Andra kvinnan i parken Susanne Karlsson
Förste vakten/Förste polisen Hans-Peter Edh
Andre vakten/Andre polisen Fredrik Gunnarson

* Kajsa Ericsson är praktikant från Teaterhögskolan i Malmö

roberto zucco

AV BERNARD-MARIE KOLTÈS

HENRIK SVALANDER

EWA FRÖLING

KAJSA ERICSSON

SUSANNE KARLSSON

PEDER HOLM

ANNIKA LUNDGREN

HÅKAN PAASKE

FREDRIK GUNNARSON

ÅSA WIDÉEN

HANS-PETER EDH

LARS-GÖRAN RAGNARSSON

ROBERTO ZUCCO HAR BLIVIT MODERN. Hans tid är nu. Hans värld är här; en värld befolkad av människor som är aktiva våldsverkare och passiva iakttagare i samma person.

Det är en värld där människor hela tiden tvingas vara åskådare till brutalt våld. Ett meningslöst och oförklarligt våld. Där ingen bryter in eller hjälper, utan snarare fascinerats och äcklas av det som ett slags gladiatorspel. Att döda är innerst inne accepterat, faktiskt mer eller mindre uppmuntrat av detta samhälle. Ibland kommer meningslösheten nära, man blir själv utsatt för våld, då är det naturligtvis hemskt.

Det är som om världen Roberto Zucco lever i är befolkad av människor med behov av ett visst mått våld och död för att känna sig levande; att de lever på andras olycka som motmedel mot meningslösheten, med eller mot sin egen vilja. I den här världen blir seriemördaren en storsäljande stjärna. En person att hata och älska, en person att prata om, en slags hjälte. Han blir en meningslöshetens apostel, även om han inte har bett om det själv.

I föreställningen ni ska se får man lov att blicka in i den här världen och riktigt mysa över att vi inte lever i den...

Moqi Simon Trolin, regissör

SKILLNADEN MELLAN S OCH Z

Roberto Succo var en förbrytare som under ett par år i slutet av 1980-talet satte skräck i befolkningen i franska Savoyen efter att ha rymt från ett mentalsjukhus i sitt hemland Italien, där han inlett sin kriminella bana med att brutalt mörda sina båda föräldrar på ett ovanligt grymt och blodigt sätt. Han greps i Italien i februari 1988 och dagen därpå skadades han svårt efter ett fall från fängelsetaket under ett flyktförsök. Knappt tre månader senare tog han sitt liv i fängelse. När pjäsen *Roberto Zucco* av Bernard-Marie Koltès spelades några år senare uppfattades den på sina håll – bland annat i Sverige – som en hyllning till en seriemördare. Ingenting kunde vara mera felaktigt. Man hade helt enkelt inte förstått skillnaden mellan S och Z.

I pjästiteln och i namnet på huvudpersonen leker Koltès med bokstäverna. Z är en förvrängd, en perverterad form av bokstaven S, skrev Roland Barthes, fransk intellektuell på 1970-talet, i boken *S/Z*, en på sin tid uppmärksam analys och närläsning av Balzac-novellen *Sarrasine*. Novellen handlar om en kastratsångare i Italien på 1700-talet och hela problematiken kring fenomenet kastrater koncentrerades, enligt Barthes, i växlingen mellan de båda bokstäverna i huvudpersonens namn (*Sarrasine/Sarrazine*). Koltès visar i sin pjästitel, att pjäsen inte enbart handlar om den beryktade seriemördaren, även om den yttre handlingen lånats från dennes levnadshistoria. Pjäsen är en förvrängd version av de faktiska händelserna, på samma sätt som teatern kan betraktas som en vrånbild av verkligheten.

Det är alltså ett diktat verk vi står inför, som uppvisar vissa likheter med en verklig historia men som ändå måste betraktas och bedömas som ett konstverk. Huvudpersonen är en man som med full vetskap går utanför den sociala gemenskapen och ställer sig vid sidan om samhället. Han vägrar leva det liv hans medmänniskor väljer – av slentrian eller liknöjdhet och utan att ifrågasätta – och hans livsval blir ett annat. Det intressanta i hans situation är inte i första hand hans metod, d v s ett utanförskap grundat på kriminalitet, utan själva utanförskapet som sådant och den bild av honom som det omgivande samhället skapar sig. Förbrytaren och seriemördaren Zucco är lika mycket en produkt av hans omgivning som ett val av honom själv. Det är i sina medmänniskors blickar som han kan avläsa deras reaktioner och se deras fördömande och hans dröm är att en dag bli genomskinlig,

osynlig. Att se och att bli sedd – det är en bärande metafor i pjäsen, men det är också en grundläggande princip för teaterns sätt att fungera. Blicken är den centrala sinnesfunktionen som aktiveras på teatern. På teatern utsätts dikten för verklighetens blickar. Och tvärtom.

Utanförskapet är ett genomgående tema i Koltès dramatik som får sitt starkaste uttryck i *Roberto Zucco*. Samtidigt är det ett väsentligt bidrag till förståelsen av Koltès egen personlighet. I likhet med Arthur Rimbaud och Jean Genet som han beundrade – Zucco kunde vara hämtad ur en pjäs av Jean Genet – odlade Koltès under hela sitt liv myten om "le poète maudit", poeten och konstnären som fördöms av samhället. Liksom sina båda föregångare var Koltès homosexuell och han upplevde starkt sin egenart och sitt utanförskap. Hans död i aids 1989 sammanföll med höjdpunkten på hans karriär.

Myten om "le poète maudit" får i Koltès pjäser sällskap med andra myter. I *Roberto Zucco* är det myten om Ikaros som aktualiseras, gossen som byggde sig vingar för att komma närmare solen, men solen smälte vaxet som höll samman vingpennorna och Ikaros straffades för sin hybris och störtade i havet. I slutscenen är det när Roberto Zucco kommer nära solen som han bländas och störtar till marken. "Solen. Solen" – det är också Osvalds slutreplik i Henrik Ibsens *Gengangere*, Osvald som straffas med döden för sitt utanförskap liksom huvudpersonen Roberto Zucco, för sitt konstnärskap liksom dramatikern Koltès.

Sedan *Roberto Zucco* hade premiär 1990 på Schaubühne i Berlin och i Sverige på Stockholms Stadsteater året därpå, har världen förändrats. Våldet har trappats upp och vi lever ständigt under hotet från terrorismen eller kriget mot terrorismen. Varje dag möter vi våldsverkare av Roberto Zuccos kaliber i nyhetsmedia och i verkligheten. Den människotyp han representerar har blivit en integrerad del av vårt postindustriella samhälle och alienationen tycks bara öka i takt med globaliseringen. Koltès pjäs har fått ny aktualitet och spelas igen på många teatrar. Den ger oss en dramatiserad version, en vrånbild av verkligheten, som vi kan reflektera över eller välja att förkasta. Men förhoppningsvis har vi lärt oss att åtminstone skilja mellan S och Z.

Inspicient Kattis Blanking
Sufflös/produktionsassistent Josefina Johansson
Teknikmästare Daniel Kullman
Teatertekniker Thomas Eskilsson, Anders Johansson, Hans Wendel
Rekvisitör Kalle Magnusson
Påklädare Alicja Ekerholm, Josefin Thell
Slagsmåls- och rörelseinstruktör Esa Alanne
Fotograf Peter Westrup

Dramaturg Stellan Larsson
Programredaktion Carin Hebelius, Stellan Larsson
Informations- och försäljningschef Pella Ström
Art director Johan Sjövall
Layout, program Peter Forsnor
Informatör Carin Hebelius, Patrick Lion
Publikarbetare Anna Andrén
Föreståndare biljettkassan Maria Girke Magnusson
Teknik- och fastighetschef Gert Irgren
Belysningskoordinator Sven-Erik Andersson
Teknisk producent Jerker Pyron
Chef rekvisitaavdelningen Karin Ragnarsson
Chef maskavdelningen Agneta von Gegerfelt
Chef kostymavdelningen Sten Stjernqvist
Kostymservice Gyöngyi Balázs
Kostymateljé Susann Höller, Mariane Josefsson, Anja Svärd, Margareta Öllsjö
Inköp, färgning och patinering Alicja Ekerholm
Ljudansvarig Jonathan Flygare
Ekonomichef Leif Jönsson
Städledare Rinna Möller
Verkstadschef Dan Sörensen
Scenografsamordnare Styrbjörn Engström
Verkstadskoordinator Åke Erlandsson
Koordinator Smedjan Lars-Åke Persson
Koordinator Dekormåleri Mats Nilsson
Koordinator Snickeri Vincent Sörensson
Tapetserare Mikael Palmqvist
Specialeffektsmakare Erik Pilesjö
Konstruktör Anders Turesson
Chefassistent Louise Nessim
Producent Jenny Bång

Teaterchefer och ansvariga utgivare Petra Brylander och Jesper Larsson

Besök gärna vår webbplats för bilder, artiklar och intervjuer

- Fotografering och ljudupptagning är av upphovsrättsliga skäl ej tillåten
- Var vänlig stäng av mobiltelefonen

**MALMÖ
STADSTEATER**

MALMOSTADSTEATER.SE 040-20 86 10

JÖSSES FLICKOR

- ÅTERKOMSTEN

AV MARGARETA GARPE, SUZANNE OSTEN OCH MALIN AXELSSON
MED MUSIK AV GUNNAR EDANDER, MONICA DOMINIQUE OCH MARIT BERGMAN

PREMIÄR PÅ HIPP 27 SEPT

CHINA

EN BARN SOLDATS BERÄTTELSE

AV ERIK UDDENBERG
BASERAD PÅ EN BOK AV CHINA KEITETSI

PREMIÄR PÅ STUDION 14 OKT